

ETKİNLİK 26: GENÇ MUHABİRLER

grup dinamiği, akademik gelişim, çocuk hakları

YÖNERGE

- Etkinlik öncesi çalışmanın yapılacağı yerin kuşbakışı olacak şekilde kabataslak bir haritasını çıkartın ve bu haritayı çalışma grubu kadar çoğaltın. Ayrıca etkinlik alanında sağlık, güvenlik ve çevreyle ilgili birkaç durum seçin. (Örneğin tuvaletler, yemekhane, çöplerin toplanması ile ilgili uygulamalar gibi)
- Etkinliğe başladığınızda çocuklara muhabirlerin gazetelerde ve televizyonlarda ne yaptıklarını sorun. Cevapları aldıktan sonra onların da yaşadığı yerde olanları takip eden birer muhabir olacaklarını; sağlık, güvenlik ve çevre ile ilgili yaşadıkları toplulukta ne durumda olduklarını çektikleri fotoğraflarla ortaya koyacaklarını söyleyin.
- Çocukları 3-4 kişilik gruplara ayırın. Gruplardan her birine aşağıda sıralanan özel görevlerden birini verin ya da seçmelerini sağlayın. Gruplar bu görevleri yerine getirirken daha önce hazırladığınız kuşbakışı haritalarını kullanacaklar.



Yaş: 9+ yaş



Hedef: Hakları tanıma, savunma ve ihlalleri sona erdirmeye aktif katılıma yönelik, işbirliği temelli beceriler geliştirme



Süre: 60 Dakika + 60 Dakika (Bir gün içerisinde sabah ve öğleden sonra olacak şekilde iki oturum planlanmalıdır.)



Malzemeler: Not almak ve çizim yapmak için defter ve kalem, grup sayısı kadar etkinlik alanının kabataslak kuşbakışı haritası, cep telefonu



a) Bu grup yaşanılan yerdeki güvenlik koşullarını inceleyebilir. (örnek: yangın söndürme aletlerinin nerede olduğu ve kullanıma hazır durumda olup olmadıkları, çocukların acil durumlarda ne yapılması gerektiğini bilip bilmedikleri vb.)

b) Bu grup yemek yenilen yerlerle ilgili incelemeler yapabilir. (Örnek: yemek yapılan yerlerde hijyen kurallarına uyuluyor mu? Hazırlanan yiyecek ve içeceklerin besleyici özellikleri konusunda bilgi veriliyor mu? Çadırkentte kullanılan suyun temiz olması için gerekli denetimler yapılıyor mu? vb.)

c) Bu grup yaşanılan yerdeki trafik durumunu gözden geçirebilir. (Örnek: Bölgede yayaların ulaşımı, karşıdan karşıya geçebileceği güvenli yerler var mı? Sokaklar ve kaldırımlar düzgün ve bakımlı mı? Geceleri sokak lambaları yanıyor mu? vb.)

d) Bu grup çevreyle ilgili konulara yoğunlaşabilir. (Hava kalitesini öğrenmenin yolları var mı? Yakın çevrede çocukların kullanımına uygun yeşil alanlar bulunuyor mu? Çadırkentte herkesin kullanımına açık alanlar temiz mi? Çöpler düzenli toplanıyor mu? vb.)

- Gruplara konularını ele alıp tartışmaları ve konularıyla ilgili kanıtları nasıl bulacaklarını planlamaları için zaman verin. Belirli alanlara girebilmek için kimlerle görüşmeleri gerektiği konusunda fikir verebilirsiniz ama görev dağılımına kendileri karar versinler. (Örnek: Her grup içinde bir çocuk çekilen fotoğrafların, yapılan çizimlerin başlıklarını not alabilir, diğeri bu resmin kendi hayatlarına etkisini ilişkilendirebilir, bir başkası da durumla ilgili neler yapılabileceğine ilişkin öneriler hazırlayabilir.)
- Öğleden sonra yapılacak buluşmaya kadar muhabirlik yapacaklarını ve öğleden sonra buldukları haberlerin sergileneceğini söyleyin. Bu yüzden öğleden sonraki oturuma gelmeden önce aşağıdaki bilgilerin olduğu tek sayfalık gazeteyi hazırlamak için hazırlıklı olmalarını isteyin ve öğleden önce gazeteyi hazırlamaları için 20 dakika verin.

a. Gazetenin adı

b. Gruptaki çocukların adları

c. Nerede ne zaman çekildiği ve neyi gösterdiğini anlatacak şekilde her fotoğrafa/çizime bir başlık

d. Haklarının korunup korunmadığına dair görüşler

e. Kendilerini mutlu/mutsuz eden durumlara dair görüş ve öneriler

- Daha sonra her gruba diğer grupların gazetelerini incelemeleri için 10-15 dakikalık süre verin.

- Tüm çocukların incelemeleri bittikten sonra aşağıdaki soruları sorarak etkinlik hakkında bilgi alın.
 - Muhabirlik işini sevdiniz mi? Kolay ve zor gelen yanları nelerdi?
 - İçinde bulunduğunuz çevre hakkında herhangi bir şey öğrendiniz mi? Fotoğraf ve yazı düşündüklerinizi ifade etmekte yeterli oldu mu?
 - Yaşadığınız çevrede haklarla ilgili neler öğrendiniz? Olumlu ve olumsuz örnekler hangileriydi?
 - Bu hakları daha ileriye götürmek için kimlere hangi önerileri verebiliriz?



Kolaylaştırıcıya notlar:

- Bu etkinliğin sadece haksızlıklara yönelik değil aynı zamanda iyi giden şeylerin de değerlendirilmesine yönelik olduğunu vurgulayın. Konuştuğunuz konularda koruyucu ve iyi iş yapanların tanınmasının da önemli olduğunu belirtin.
- Eğer katılımcılarla çocuk hakları konusunda daha önce çalışmadıysanız BMÇHS Madde 3.3, Madde 24 ve Madde 27'yi büyük kâğıdın üzerine yazarak bunların anlamını çocuklarla tartışabilir, çevrelerinde bu hakların ihlal edildiğini bildikleri örnekleri sorabilirsiniz.
- Etkinlikte katılımcıların kimi yerel kurumlara ve kişilere eleştirel yaklaşması mümkün olabileceği için etkinlik öncesi bu kişileri ve kurumları çocukların muhabirlik için ziyarette bulunacağı konusunda bilgilendirmek iyi olacaktır..
- Eğer fotoğraf makinesi bulup kullanmak mümkün değilse katılımcılar gördüklerini sözlerle, resim yaparak veya ses kayıt cihazına alarak ortaya koyabilirler.
- Cep telefonları ya da varsa dijital fotoğraf makineleri kullanılabilir (fotoğraf kullanmak isterlerse; kolaylaştırıcıların gözetiminde ve çocukların yaşları dikkate alınarak)
- Etkinlikte muhabirlik yapılan kurumlar okullar veya diğer kamu kurumlarıysa, bu tür yerlerin yetkilileriyle işbirliği ve/veya izin için onay almaya çalışın. Sergi çalışmasını bu tür yetkili kişilerle buluşturmak yapılan işin etkisini ve gerçekliğini daha fazla arttırır.
- Bu etkinlik, haklarla ilgili diğer temalarda da muhabirlik için kolaylıkla uyarlanabilir (örneğin şiddet, cinsiyet eşitliği, engelli veya sığınmacı çocuklar, bilgiye ulaşım, oyun ve serbest zaman gibi).

Kaynak: Bu etkinlik, *Pusulacık: Çocuklar için İnsan Hakları Eğitimi Kılavuzu'ndan* uyarlanmıştır.